

НӘСИЛЛӘРИН ЖУРНАЛЫ – “АЗӘРБАЙҖАН”

“Азәрбајҗан” журналынын илк нәм-рәсинин чапдан чыхмасынын 80 иллик юбилеји Азәрбајҗан әдәби-мәдәни мұһитиндә дигтәт чәкән һадисә олды. Тәкчә Азәрбајҗанда дејил, Јахын Шәрг өлкәләриндә ән галын вә давамлы дөврилији олан јекәнә әдәби-бәдији журналын нечә охучу нәслинин әдәби зөвгүнүн формалашмасында, инкишафында хидмәтләрини дә гејд етмәклә, 80 иллик јолун јекуну кими бирчә сөз демәк олар: XX әсрин әдәбијаты вә әдәби нәсилләри бу журналдан чыхыб. Буна көрә дә журналын юбилеји бүтөвлүкдә СӨЗүн вә СӨЗҮ Јараданларына бајрамы иди.

1923-чү илдә “Маариф вә Мәдәнијәт” ады илә нәшрә башлајан журналын, үзәринә гојулан миссија илә бағлы, ады да бир нечә дәфә дәјишиб: “Ингилаб вә мәдәнијәт”, “Револүсија вә култура”, “Вәтән уғрунда” (адларын идеоложи тәлима-ты нә дәрәчәдә доғрултмасын-дан асылы олмајараг, әдәби трибуна кими, зијалыларын бу журналы өз журналларына һесаб етмә-синә олмајыб) вә нәһајәт, “Азәрбајҗан”.

80 иллик юбилеј, һәм дә журналын индики адынын 50 иллик юбилеји һесаб олуна биләр. 1953-чү илдә шаир Сәмәд Вурғунун тәклиф ет-дији бу ад, Азәрбајҗан зијалыларынын, халгын милли-мәнәви дәрәҗәләринә мүнәсибәтинин көстәрчиси иди.

Азәрбајҗан охучусу доғма журналын сәһифәләриндә јалныз мұасир јазычыларын јарадычылығы илә таныш олмур. Журнал һәм дә дүңја әдәбијаты нүмунәләриндән тәрчүмәләр, әдәбијат-шүнаслыг мәсәләләри, әдәби просесә тәнгиди мүнәсибәт, классик ирс, публицистика, фольклор нүмунәләри илә онун зөвгүнү, әдәби дүңјәкөрүшүнү зәнкинләшдирир.

Илк редактору Тағы Шаһбази (Симург), Рүһулла Ахундов, Мирзә Ибраһимов, Мәммәд Ариф, Мейди Һүсејн, Әбүлһәсән, Рәсул Рза, Әли Вәлијев, Гылан Илкин вә адларыны чәкмәдијимиз диқар редакторларын дәст-хәттини давам

етдирмәклә јанашы, Исмајыл Шыхлынын журналда рәһбәрлији “Азәрбајҗан”да јени мәрһәлә һесаб олунар. Әкрәм Әјлисли, Чабир Новруз, Јусиф Сәмәдоғлунун Азәрбајҗан әдәбијатына хидмәтләри тәкчә јарадычылығылары илә дејил, журналын редактору кими фәалијәтләри илә дә хатырланыр.

Һәр бир мәтбу органын сәвијәси она рәһбәрлик едәнин зөвгүндән нә гәдәр асылы олса да, бу иш коллектив әмәјин мәнәсулудур вә әтрафында јүксәк әдәби зөвгә, јазы мәдәнијәтинә, истәдәдлы вә сәрипшәтә гәләмә малик кадрлары јыға билмәк дә наширин мәзијәтләринин ифадәсидир.

Вә бу күн “Азәрбајҗан” журналында, онун баш редактору, Әмәклар инчәсәнәт хадими Интигам Гасымзадәнин фәалијәти,

масы вә инкишаф етмәси үчүн чох иш көрмүшләр” (И.Гасымзадә).

Тәкчә әдәби дилин дејил, әдәбијаттын, мәдәнијәтин, милли-мәнәви дәрәҗәләрин горунмасы, инкишафы јолунда көстәрдији фәалијәтинә али мөгәмдә гијмәт верилмәси “Азәрбајҗан” журналынын өз вәзифәсини нечә јеринә јетирмәсини ифадә едир. Журнала Президент һейдәр Әлијевин тәбрик мәктубу, журнал әмәкдашларынын бир групунун вә фәалијәтләри журналла бағлы олмуш бир сыра гәләм сәһибләринин јүксәк фәхри адларына лајиг көрүлмәси бүтөвлүкдә Сөзә, әдәбијата, сөзүн вә әдәбијатын хидмәтиндә дуранларын әмәјинә дигтәдир. Бу дигтәтин исти-си журналла чохдан танышдыр. О замандан ки, мадди чәтинлик чох нәшрләрин фәалијәтинә сон гојду, ән јахшы һалда дөврилијин азалмасы илә кифә-јәтләнмәк мәчбуријәти јаранды, “Азәрбајҗан” журналы, еләчә дә Јазычылар Бирлијинин диқар органлары –

“Улдуз”,
“Литературный Азербайджан”
“Гобустан”
журналлары,
“Әдәбијат” гәзети дөвләт малијәси илә чыхмаға башлады.

Јахынларда Австријадан бир јазычы журналын гонағы олды. 12 чап вәрәги һәчминдә (192 сәһифәлик) сырф әдәбијат журналынын дөвләт тәрәфиндән малијәләшдирилмәси вә мунтәзәм дөвриликдә (ајда бир дәфә) чыхмасыннан тәәччүбләнән ханым “буна јалныз һәсәд апармаг олар” – деди... вә онунла разылашмаг лазым кәлир!...

“Азәрбајҗан” журналы 81 јашына јени, көзөхшајан тәртибатла кечди. Нәсилләрин әлағәсини, үзви бағлылығы ифадә едән көкләри торпаға бағлы ағач, әслиндә чох мәтләбләрән сөз ачыр... вә бу јенилик тәкчә формада дејил. ■

*Журналын коллективинә сәмими тәбрикләрлә, јени јарадычылыг севинчләри, охучу мәнәббәти, арзулары илә,
“IRS - НАСЛЕДИЕ”*

әдәби зөвгүн вә пешәкар наширлијин јахшы нүмунәси илә, әнәнәләрин еһкамдан узат давамы вә ахтарышларын уғурлу һәлли илә мұасир Азәрбајҗан әдәбијатынын реал мәнзәрәси јарадылыр. Вә бу тарихи миссијанын лајигли давамчылары сырасында узун илләр журналда ишләјән, Азәрбајҗан әдәби тәнгидиндә апарычы сималардан бири олан Вагиф Јусифлинин (о, журналда баш редакторун мұавинидир), шаир Сәјавуш Сәрханлынын да адларыны гејд етмәк хошдур.

“Азәрбајҗан” журналынын бир мұһүм хидмәтини һөкмән гејд етмәк лазымдыр ки, бу да Азәрбајҗан әдәби дили илә бағлыдыр. “... узун илләр идеоложи тәзјиг алтында олмасына бахмајараг, һәм әдәбијатымыз, һәм дә журнал ана дилимизин кешијиндә дурмуш, ону нәинки јад тәсирләрдән горујуб, мәнв олмаға гојмамыш, һәтта халг дили әсасында сафлаш-